

14.02.2017

Ykp/14

14

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle toivomusponnosta, joka koskee Helsingin kallioluonnon suojelun ja virkistyskäytön mahdollisuuksien selvittämistä (a-asia)

HEL 2016-012140 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta antaa lausunnon kaupunginhallitukselle:

Jääkauden kuluttamat sileät luonnonkalliot ovat Helsingin ainutlaatuisen ominaispiirre. Helsingin kallioperä on iältään hyvin vanhaa ja se on useissa kohdin paljastunut ohuen maakerroksen alta. Kallioita on nähtävissä myös tiiviin kaupungin keskellä. Kalliopaljastumat ovat vaikuttaneet merkittävästi kaupungin identiteetin muotoutumisessa. Kaupunkikuvallisesti tärkeä erityiskohde on esim. Tempeliaukio. Helsingin alueesta on alun perin ollut noin 35 % kallioalueita (Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2010). Yleiskaavan alueella on kallioisia alueita yli 1 000 hehtaaria. Kallioalueet näkyvät maisemassa pääasiassa Keskuspuiston, Herttoniemen selänteen ja Itä-Helsingin alueilla sekä ennen kaikkea saaristossa saarten etelärannoilla ja luodoilla.

Keskeisimmät kallioalueet voidaan säilyttää jatkossa virkistysalueiden ja puistojen osina. Rakennettavien alueiden omaleimaisuutta voidaan lisätä ottamalla huomioon kohteen pinnanmuodot. Yleiskaavassa määrätään, että suunnittelussa tulee ottaa huomioon luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet, ja arvojen säilyminen on turvattava. Tämä määräys käsittää myös kallioluonnon ja on oikeusvaikutteinen. Helsingin kallioiden kasvillisuus on omaleimaista ja niistä heijastuu yhteinen kulttuurihistoria Ruotsin ja Venäjän kanssa. Kalliobiotooppien kasvillisuus on herkkää kulutukselle, mikä tulee ottaa huomioon virkistysreittien suunnittelussa.

Yleiskaavan luontovaikutusten arvioinnissa on arvioitu rakentamisen vaikutukset maa- ja kallioperään. Valtaosa uudesta rakentamisesta on yhdyskuntarakenteen tiivistämistä maa- ja kallioperältään jo muokatuilla alueilla. Arvion mukaan vaikutukset luonnontilaisilla, mutta maa- ja kallioperältään tavanomaisilla alueilla ovat vähäiset. Valtakunnallisesti arvokkaiksi luokitelluille kallioalueille uutta asuinrakentamista on osoitettu Laajasalossa. Tällä alueella rakentaminen on kuitenkin mahdollista jo aikaisemmin laaditun yleiskaavan myötä. Uutta rakentamista sijoituu myös paikallisesti arvokkaiksi luokitelluille maa- ja kallioperäkohteille, joiden osalta vaikutukset on arvioitu kohtalaisiksi. Maakunnallisesti arvokkaille kallioalueille ei yleiskaavassa esitetä rakentamista.

14.02.2017

Ykp/14

Asemakaavataso suunnittelussa voidaan lieventää maa- ja kallioperään kohdistuvia vaikutuksia paikallisten pinnanmuotojen huomioimisella. Samalla voidaan lisätä rakennettavien alueiden omaleimaisuutta. Tästä on esimerkkinä Vuosaaren Uutelankanavan itärannan kallioiden säilyttäminen osana kanavarakennetta. Helsingissä on runsaasti myös ensimmäisen maailmansodan aikaisia kallioalueille sijoittuvia linnoituslaitetekonaisuuksia, jotka tulevat suojelluiksi muinaismuistolain nojalla.

Kallioalueiden suojelu on huomioitu myös voimassa olevan maanalaisten yleiskaavan määräyksissä. Maanalaisten tilojen ja niiden pintaan tulevien rakenteiden suunnittelussa ja sijoittamisessa tulee huomioida ympäristönäkökohdat, virkistyskäyttö, maisema, kaupunkikuva ja tilaan sopeuttaminen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Hyväksyessään 26.10.2016 yleiskaavan kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Helsinki on Euroopan kallioisin pääkaupunki. Hyväksyessään yleiskaavan kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet suojella ja osoittaa virkistyskäyttöön Helsingin jäljellä oleva, arvokas kallioluonto mahdollisimman laajasti. (Mari Holopainen)

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnittelulautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 1.3.2017 mennessä.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Juha Niemelä, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37156
juha.m.niemela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano